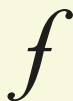

Cugula

Ivet Eroles Palacios

Pròleg de Maica Rafecas

FONOLL

Juneda, 2024

1a edició: desembre del 2024

© del text: Ivet Eroles Palacios

© de la il·lustració de la coberta: Cesca Gelabert Calvo

© de les il·lustracions interiors: les seves autores

© d'aquesta edició: Editorial Fonoll, SL

Coordinació editorial: Anna Pérez i Mir

Correcció lingüística: Núria Garcia Caldés

Disseny i maquetació: Olga Gort Esteve

Impressió: Anfigraf Indústria Gràfica

Editat per:

Editorial Fonoll, SL

Espai Lo Cub · C/ Major, 13 2n · 25430 Juneda

www.editorialfonoll.cat

ISBN: 978-84-10220-33-1

Dipòsit legal: L 907-2024

Advertiment legal:

És rigorosament prohibida, sense l'autorització dels titulars del *copyright*, la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, inclosos la reprografia i el tractament informàtic.

Llibre ecoeditat. Consulta tota la informació a la darrera pàgina.

Amb el suport de:

**Generalitat
de Catalunya**

**Ajuntament
de Vilanova de Meià**

Cugula és un recull de textos,
poemes i relats que l'autora ha publicat
prèviament, però també conté poesies
i textos inèdits, com també ho són la
majoria d'il·lustracions de l'obra.

I és que en aquest llibre hi
col·laboren diverses artistes que han
il·lustrat alguns dels textos:
Cesca Gelabert Calvo, Maria Ardiaca
Paredes, Vanesa Freixa Riba,
Mercè Esteban Comas,
Eugènia Trallero Cordero, Mar Hurtado
Pairés, Elena Rafart Plaza,
Marina Barberà Domingo,
Berta Peris Estany, Gat Cosmonauta,
La Tartera, Laura Bonet Gorchs,
Maria Anaïs Miranda Solé,
Núria Curcoll Vallès, Gala Jodar Daniel,
Jordi Delgado Granados, Jesús Rosan,
El Local Disseny Gràfic,
Verònica Collado Molina, Pol Eroles
Palacios, Thalia Lavaill Duró
i Rosa Vilalta i Guillamon,
Totes elles, males herbes,
com la cugula.

Ivet Eroles Palacios

Santa Maria de Meià, 1988

Nascuda en un petit poble als peus del Montsec de Rúbies o de Meià, al Prepirineu català, als divuit anys se'n va a Barcelona a estudiar Periodisme i un màster en Antropologia Visual. Després de viatjar i viure en diferents indrets, decideix establir-se al Pirineu, concretament al Pallars Sobirà. La seva trajectòria professional està vinculada a l'escriptura, les arts escèniques, l'educació, la comunicació i el periodisme.

Ha publicat *Dones al marge. Bruixes i altres històries d'estigma i oblit* (Fonoll, 2021), amb il·lustracions de Maria Anaïs

Miranda Solé; un recorregut històric per l'estigmatització i la invisibilització de les dones del món rural, des de la cacera de bruixes fins a l'actualitat. També és comissària de l'exposició itinerant *Bruixes de dol. De les Ordinacions d'Àneu a les caceres actuals* (Festival Dansàneu i Consell Cultural de les Valls d'Àneu).

Amb l'artista Noemí Busquets dona vida a *BioLentes. Cronograma incomplet de les violències*, un espectacle de poesia i dansa-teatre que denuncia les violències de gènere i reivindica la vida. Alhora, forma part de l'equip de *Violències. Guerra Civil i Postguerra al Pallars Sobirà* —amb Vanesa Freixa Riba, Noemí Busquets i Mateu, Javi Ballabriga Gros i Piri-noise—, una acció artística en homenatge a les víctimes de la Guerra Civil, en clau de gènere.

Col·labora en mitjans de comunicació i ofereix recitals i espectacles poètics amb artistes de diferents disciplines. La podeu llegir al seu bloc literari *Muntanyes de paraules* (www.muntanyesdeparaules.com) i seguir-li la pista per xarxes socials.

Sumari

Un glop de vida,
Maica Rafecas _____ 11

Dones espiga _____ 17

Males herbes _____ 21

BioLentes _____ 22

Arbres i cels _____ 27

Embriagada de vida _____ 29

La memòria dels estels _ 32

La germana del desig _____ 35

Pigues al cel _____ 38

A sol i serena _____ 40

Aüc _____ 42

Temps de xicoies _____ 44

1,0,0,0 _____ 48

A mi _____ 51

Estalzí _____ 52

L'escala cromàtica
de la ràbia _____ 54

Refugis _____ 59

La llibertat i altres exilis _ 60

Soc _____ 64

Vitis vinifera _____ 66

Des de 1936 _____ 72

Rodalies de Catalunya:

Concurs de relats

curts _____ 75

Plena _____ 79

Morts _____ 85

Tots els colors del foc _____ 86

Veus _____ 89

Promesa de tardor _____ 92

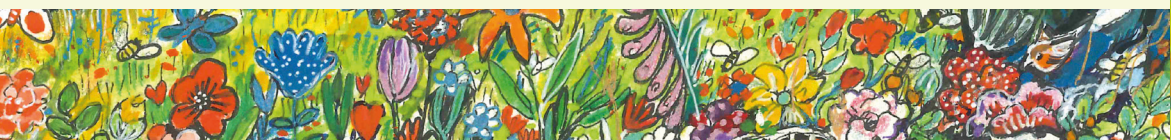
Natura morta _____ 94

La nit obre la boca _____ 98

La voluntat _____ 101

Voliaines, flors

i estels _____ 109

Un glop de vida

No et caldran gaires pàgines per adonar-te que tens un glop de vida entre les mans. *Vida*, nom comú femení, com la terra, l'aigua, la humitat, l'olor i la muntanya. Cavalcaràs entre el paisatge pirinenc i el món íntim de la Ivet. T'instal·laràs als seus ulls, a vegades veient les dones com plantes que s'observen des del cel del Montsec o del Pallars o des de dècades, segles de distància, i a vegades veient-les des de la pròpia carn, en primera persona, en una narrativa breu i punxant, travessada per un diàleg multidimensional: la voluntat poètica, natural, artística, històrica i feminista.

La narrativa és poètica i la poesia és narrativa amb tocs de surrealisme. Hi ha una fascinació per les dones del món rural, les que trenquen amb els cànons establerts i les que s'hi aferren amb ungles i dents. Totes tenen un lloc a la literatura de la Ivet. Totes, en present i sobretot en passat, perquè elles ens recorden que l'única manera d'avançar és mirant enrere. Totes, perquè qui no ensenya els forats de les mitges els amaga a la faldilla, i qui no té la cara gravada a l'escorça d'un arbre viu en una casa prou aïllada del món.

Un glop de vida, com et deia, i dels anys d'una vida. Recorreràs el camí de l'autora, entre els escenaris i les institucions, entre la premsa digital i el bloc personal, amb el seu llibre *Dones al marge. Bruixes i altres històries d'estigma i oblit* com a talaia. Cavalcaràs, de nou, entre la inspiració literària i el compromís social. Perquè la Ivet escriu, i ho ha fet tota la vida. Allà on la trobis, la veuràs escrivint. Com aquell dia que una editora (i servidora) la va enxampar preparant un reportatge sobre bruixes, li'n va demanar un llibre, i vam tenir llibre.

Al seu *Cugula*, la Ivet no abandona el concepte que la va conduir a la seva primera obra, *Dones al marge*, i es manté fidel a la pregunta de per què expressar-nos si no és des dels marges, amb la mirada crítica al camí hegemònic. Per això trobaràs constants referències als marges, a les herbes de la vora del camí, invisibles, dolentes i lletges com la cugula. A les «BioLen-

tes», perquè les dones afrontem violències immensurables des de la vida que sostenim, engendrem, contemplem i vivim, i els cicles femenins, com les estacions, requereixen lentitud.

La primavera com a germana del desig, l'oda a la pluja com un himne emergent que neix de l'entorn i arrela als cors assedegats com pantans secs. El refugi com a destí, amor, pèrdua o part afegida a aquesta explosió de bosquíria. La mort com a raó del cos, recordant-nos la Maria-Mercè Marçal i evocant la necessitat de comparar el paisatge amb els camins de la pell. El lloc com a ideologia, l'oest oblidat i els racons més obscurs del Pirineu, les paraules pallareses com a emblema. Tot plegat en una literatura que és alhora realista, fantàstica, onírica i també líquida, perquè l'aigua, amb la seva riallada de riu, tampoc abandona el costat del camí, ni l'hort de la padrina, ni el cel, ni els càntirs de les dones sàvies de la muntanya, ni la pell, ni els ulls, ni les fulles a trenc d'alba. Que no t'estranyi si aquestes gotes, amb tocs d'animisme literari i amb l'art de la il·lustració agafant la mà de les paraules com en una dansa de bruixes al voltant del foc, et recorden altres autores del moment com Marta R. Gustems o Irene Solà.

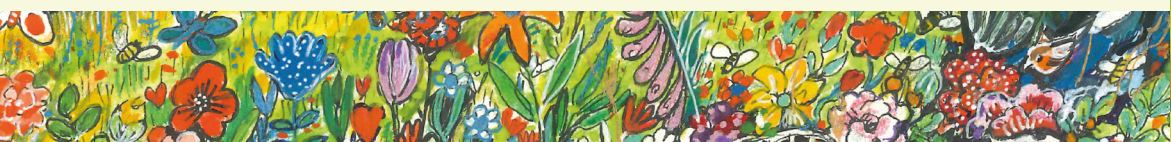
I com a eix transversal, la poesia. La sororitat entre dones com les roses, que fan espines per defensar-se. L'immigrant com l'ocell que busca els llocs més segurs per fer-hi el niu, o com el peix donant voltes en l'aiguabarreig d'algun riu. La ironia del concurs de relats curts, de tantes històries d'exili i de mort que acullen les fronteres, les andanes i les duanes. I la voluntat, l'última voluntat que hauria de ser tan important com la primera, la llibertat que hauria de regnar tota una vida. Pregunta't, estimat lector, si has pogut respirar entre vers i vers de l'últim poema de *Cugula*. Arriba-hi pausadament, llegeix terra endins i assaboreix aquest glop de vida.

Maica Rafecas

Llorenç del Penedès, desembre de 2024

*A les dones de la meua família,
en especial la mama Ana, la tieta Ramona,
la padrina Angelina i la iaia Ana.*

*A les filles, fills i fillis de les meves amistats:
el món serà nou perquè vosaltres hi sou.*

Dones espiga

Maria Ardiaca Paredes

Jo vinc d'un indret on creix la cugula, un tipus d'avena silvestre que és considerada una mala herba. Al meu poble, quan una dona esperava una nena, li deien que portava cugula.

L'estiu del 1988, quan la meva mare tenia el ventre ple, rodó, inflat d'aigua i de mi, li van dir que esperava cugula, és a dir, que pariria una mala herba. Ara, jo duc una espiga de cugula tatuada sota el bessó dret, com un estigma; neix d'un quart de lluna minvant.

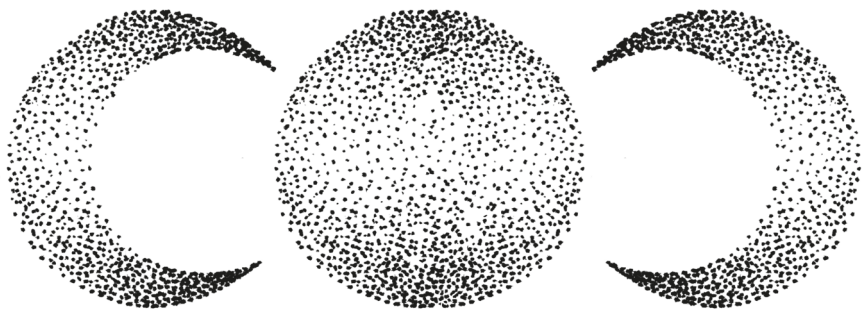
Com a nena del món rural, vaig créixer en silenci, com una espiga.

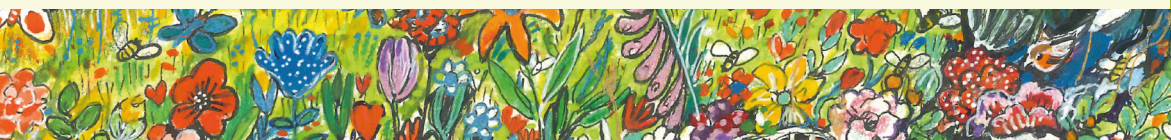
Imagino el silenci com una ona sonora que no podem percebre, però que hi és i xiscla les paraules no dites, com aquelles freqüències que només senten alguns animals. Després hi ha el silenci dels camps d'espigues onejant sota el sol: el moviment d'una espiga és el moviment de totes les espigues, és una sola dansa que impulsa el vent. I el vent és la natura quan bufa o xiula, és el moviment natural de la llibertat.

Les padrines i les dones que viuen dins dels paisatges que estimo s'han convertit en les meves muses. Dones espiga. I ara, amb elles, parlem de feminismes i fins i tot els llegim. Per poder-ho fer, vaig marxar del poble sabent que sempre tindria un lloc on tornar. Em vaig moure pel món buscant paraules, vaig aprendre que, en pronunciar un mot, el silenci que m'havia esgarripat les orelles es transformava en vent que em despentinava els cabells. I aleshores reia.

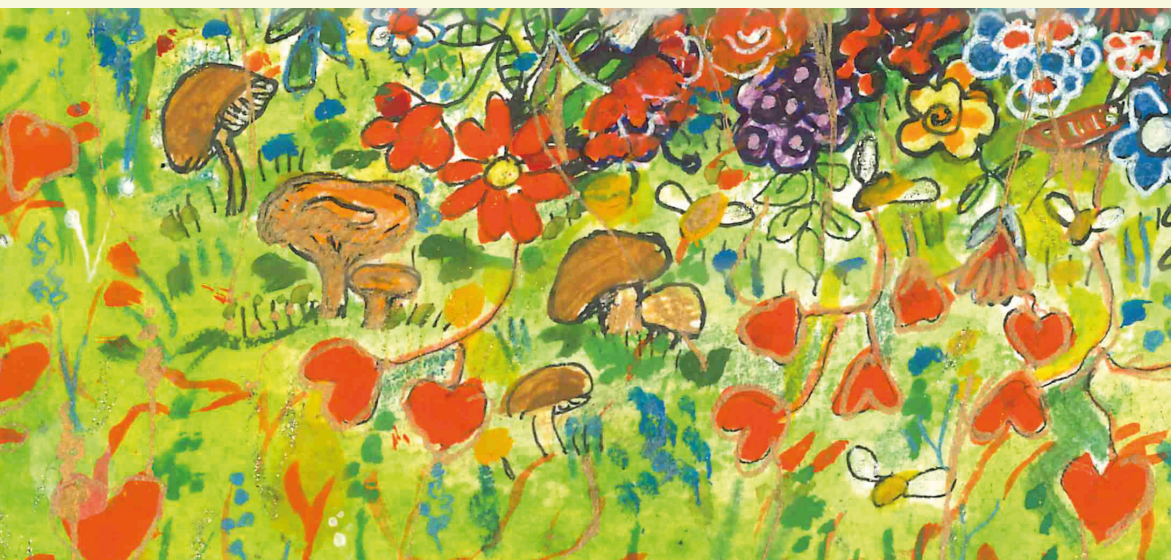
Entre el meu refugi al Pallars, on les dones són lliris i violetes, i el meu cau al Montsec, on les dones són espiga, m'adono que cada cop més el silenci ja no ens xiscla a cau d'orella. Més aviat va esdevenint aire i vent. I és que ens hem apropiat de les paraules que ens defineixen i hem après que la major font de vida moltes vegades creix a la voreta del camí.

Males herbes

VIDA [BIOS]

Vanesa Freixa Riba

BioLentes.
Màgiques
i a voltes letals.
Venim de la terra mare
de la tora blava.

I som còmplices de
tota la violència d'aquest món.
A fora veus llum?
A dins ens hem quedat a les fosques.

No hem vingut a salvar-vos.
Prou tenim en sobreviure.
Per fer-ho,
ens emparem en els principis de la lentitud.

La paraula,
el moviment,
el poema.

Volen alliberar-nos
de la saba intoxicada
de pors i misèries
que ens ballen a dins.

La paraula,
el moviment,
el poema.

Comparteixen els principis actius
de les plantes
silvestres, salvatges, selvàtiques.
Plantes que creixen amb lentitud
que han vingut a defensar-nos
de les pors i les misèries
que ens circulen per dintre.

Sense elles
aquí només hi hauria el silenci
que apaga la llum.
Seriem el mer reflex d'un astre.

Però hi són.
Hi són i les triem.
I ens emparentem amb elles
i amb tots els éssers
que poblen la nostra bosquíria.

I és que nosaltres
creixem enredades
entre solanàcies.

Herba mora.

Mandràgora.

Estramoni.

Belladona.

Tenim una història selvàtica,
salvatge, silvestre,
com la ruda,
com la cugula.

Ballem en les nits de revetlla
«en una dansa vegetal»,
envoltades d'heura,
herba de Sant Joan
i cascall.

Petits insectes
ens xuclen de l'estigma.
I així pol·linitzem la vida,
amb gust de mel.

Vida.
Substantiu femení.
Del grec *bios*.
La seva definició s'arrela al ventre de la terra.

Així és com ens reproduïm.
Adaptació, evolució, transformació.
Som éssers mutants
i ens movem amb lentitud.
Com la voliaina que trenca les parets de la crisàlide.
Com els pètals al separar-se del capoll.

Com les violetes
esperem l'esclat cada primavera.
I quan la gisca arriba
i cau la claror
ens recollim
i iniciem una marxa lenta
cap a les cavitats profundes
del nostre cos.
Fins que torni el mes de març.

Arbres i cels

Padrina,
allà on s'acaba la carretera,
t'espero a l'ombra d'un arbre antic.
Duc les mans empastifades de paraules.

Iaia,
m'has fet una manta, dues bosses i tres coixins
amb els fils de la història que teixeixes amb els dits.
Protegeixes la nostra memòria del fred.

Il·lustració
d'Ivet Eroles Palacios

Padrina. Iaia. Àvies i muses.
Estimeu la vida així,
la vida lenta, petita, pausada.
L'estimeu en detalls minúsculs,
menuts fragments de llum.

I ara jo sé fer somriure el sol
perquè m'ho heu ensenyat a fer.

La vida plena, la vida gran,
s'estima al detall,
amb el palpís dels dits.

Embriagada de vida

Un xarrup de vi moscat
i engrunes dolces.
Canto al vast horitzó
d'una mirada.

Al meu davant,
un estol de dones alades.
Ales amples i blanques
fan pampallugues.
Voleien pels rius del vent.

Les bates a quadres
obertes dels talons al pit
cauen enmig d'una pedregada
de sabates de xarol.

Als meus peus,
un banc de dones
d'aletes d'aigua dolça
em fan pessigolles.
I a la cuina,
una cuina que no és meva,
a tocar dels cremalls
cada nit és Festa Major.
Hi desfilen personatges
d'ungles mal pintades
i somriure tort.

Mercè Esteban Comas

Porten nius de cabells
i mitges foradades.

Escorces amb forma de rostres
ballen amb les ombres d'una teia.

És un paisatge humà
ple de roques erràtiques.
Són estrelles que inventen constel·lacions.
Les llegeixo
i en elles endevino
un recull de vides
plenes de paisatges lunars.

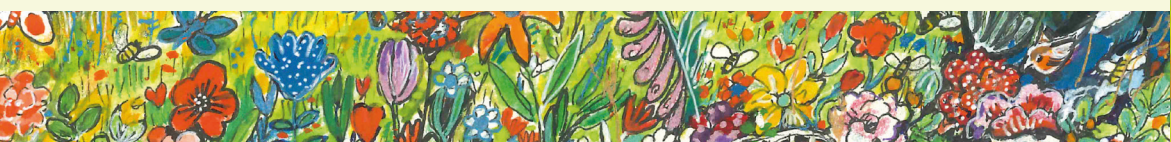
Elles,
que canvien les fulles
els dies de saó.

Elles,
que són totes les mares que jo hauria volgut.

Elles,
a qui ningú els va dir que havien d'estimar un trosset de terra.
Que ho van fer. I punt.
“Clonc-clonc”, mentre menaven les vaques.

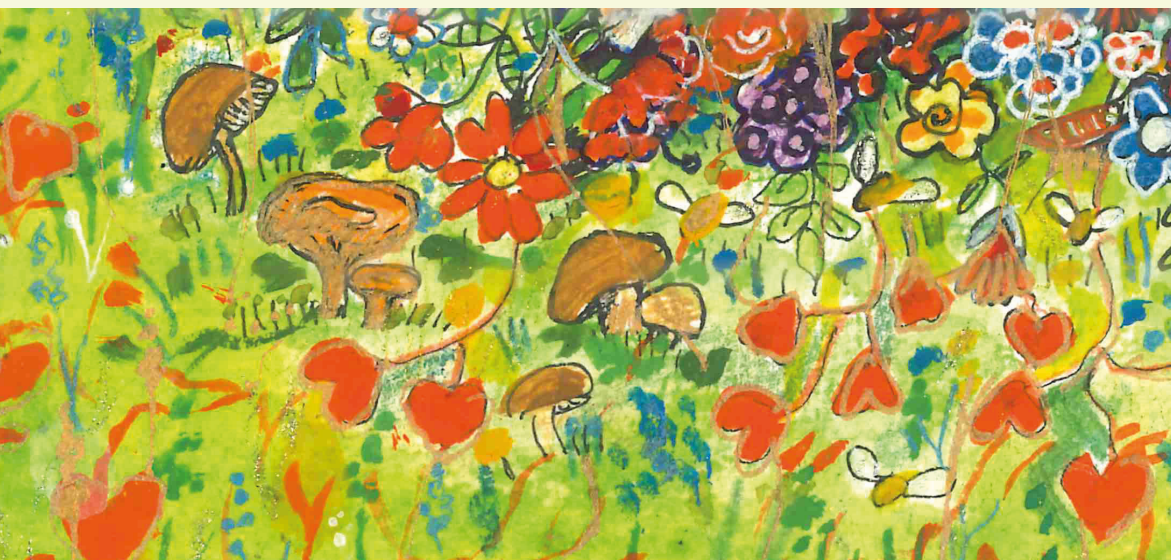
Elles,
ens recorden que l'única manera d'avançar
és mirant enrere.

Volianes, flors i estels

A la gent que estimo: família i amistats; ales i arrels.

A l'Editorial Fonoll, per l'aposta i el compromís.

A la Maica Rafecas, per acompanyar-me en el camí literari.

A les persones que han il·lustrat el llibre, per la vostra traça.

A *La Directa*, *Catorze.cat* i altres mitjans, per acollir els meus textos.

A llibreries com La Contra, Natura Llibres o El Refugi, per comptar sempre amb mi a l'hora de programar recitals i activitats.

A les biblioteques del territori, per obrir-me les portes.

Al Centre d'Art i Natura de Farrera, per ser refugi.

A totes les iniciatives literàries, per donar-nos veu.

A les institucions que han col·laborat en l'edició del llibre, per la confiança.

A les persones que em llegeixen i escolten, per haver-me preguntat
on podien trobar els meus textos:

aquest llibre neix en resposta a les vostres peticions.

A totes aquelles que heu participat a la campanya
de venda anticipada del llibre, sou impuls.

Cesca Gelabert Calvo (Terrassa, 1956)

Des de petita, els seus focus d'interès han estat la natura i les arts. Viu a Farrera (Pallars Sobirà) des del 1981. Després de codirigir el Centre d'Art i Natura de Farrera (CAN) durant setze anys, va recollir prou inspiració i confiança per dedicar-se a dibuixar i pintar. El seu treball que s'inspira en la natura i la dona s'ha exposat a Catalunya i Suècia. Se sent agraïda amb la vida.

Maria Ardiaca Paredes (Mataró, 1985)

S'ha format com a tècnica superior d'Arts Aplicades a l'escultura i ceràmica a l'Escola d'Art Pau Gargallo de Badalona. Actualment, té un estudi de tatuatges a Sort (Pallars Sobirà), anomenat Poppies Black Ink. Per sobre de totes les disciplines, la seva gran passió sempre ha estat el dibuix. L'interès i la curiositat per dominar totes les tècniques i aplicacions d'aquesta disciplina l'han portat a conèixer i aprendre una tècnica més d'expressió: l'art del tatuatge, signes corporals que són tan antics com la humanitat.

Vanesa Freixa Riba (Rialp, 1977)

Creadora i divulgadora de pensament crític al voltant de la ruralitat. Implicada en projectes de creació vinculats a les comunitats locals i l'àmbit científic. L'any 2023, publica el llibre *Ruralisme. La lluita per una vida millor*, de l'editorial Ara Llibres.

Mercè Esteban Comas (Barcelona, 1990)

Viu als peus del Montsec i té les arrels santsenques. Amant del llapis, psicòloga de formació i amiga, germana, companya i mare. Treballa coordinant projectes de salut mental a les Terres de Lleida i il·lustra projectes educatius d'estima a la terra i a la seva gent.

Eugènia Trallero Cordero (Barcelona, 1979)

És una il·lustradora que viu en un petit poble del Ripollès. Va començar la carrera de Belles Arts a la Universitat de Barcelona, però abans d'acabar-la, es va canviar a l'Escola Superior de Disseny i Art Llotja, on es va formar en la seva professió. És membre de l'Associació Professional d'Il·lustradors de Catalunya i ha col·laborat amb les revistes *La Directa*, *Catalunya Plural* i, *La Marea*, entre altres mitjans. Recentment, ha il·lustrat els contes infantils *Unas misteriosas pistas* (Carme López, 2023) i *La tortuga de l'avi Genís* (Sandra Comas, 2024).

Mar Hurtado Pairés (Barcelona, 1994)

Actualment, viu al Pallars Sobirà, envoltada de natura, paisatges i personatges inspiradors, on es dedica a fer i viure d'allò que li agrada: la il·lustració i l'educació ambiental.

Elena Rafart Plaza (l'Hospitalet de Llobregat, 1973)

És una biòloga que a poc a poc ha anat virant la seva trajectòria des d'un aspecte més actiu en l'estudi i la conservació de les espècies, a un altre des del qual mostrar, recrear i realçar la bellesa de la natura. Fent-ho ara, però, a través de la pintura, la il·lustració i l'artesanía.

Marina Barberà Domingo (Valls, 1996)

És il·lustradora amb formació en Belles Arts (Universitat de Barcelona), Història Contemporània (Universitat Oberta de Catalunya) i Il·lustració

i Còmic (Elisava). Especialitzada en il·lustració per a projectes editorials, cartells i producte, combina tècniques tradicionals i digitals per crear imatges que exploren temes relacionats amb el territori i el vincle entre el passat i el present.

Berta Peris Estany (Barcelona, 1991)

És biòloga ambiental i treballa de docent de secundària a un institut de la província de Girona. És una gran entusiasta de la seva feina, que combina amb la passió per la botànica, especialment pels briòfits i els líquens. Ha cursat el postgrau d'Il·lustració Botànica a la Universitat de Girona.

“Gat Cosmonauta”, Arnau Pascual (Alzira, 1987)

Fotògraf i artista gràfic. Especialitzat en serigrafia i gravat.

Taller La Tartera (la Seu d'Urgell, 2021)

És una entitat formada per Sara Cabo Moreno, Lurdes Casanova Ubach i Maria Giró Coll, tres artistes de l'Alt Urgell que es dediquen a la creació, investigació i educació a través de les arts.

Laura Bonet Gorchs (Barcelona, 1988)

En l'actualitat, mira el món des de la poesia. El seu superpoder: transmetre bellesa escrivint i recitant. Trenca motlles interns amb la il·lustració i les arts del moviment (com la dansa o el circ). Executa des de la vulnerabilitat i la força honesta, vital. Es reconeix com a ésser canviant.

Maria Anaïs Miranda Solé (Lleida, 1991)

Apassionada de les arts plàstiques, va iniciar-se a través d'estudis superiors d'Escultura Artística i Pintura Mural. Actualment, treballa com a tatuadora, il·lustradora i joiera.

Núria Curcoll Vallès (Barcelona, 1989)

Ha combinat la literatura, el teatre i la il·lustració en l'àmbit creatiu, però també en l'educatiu i l'associatiu. En el dia d'avui, es dedica a l'astrologia i a l'ensenyament de l'escriptura creativa i el teatre, tant amb joves com amb persones adultes.

Gala Jodar Daniel (Barcelona, 1996)

S'ha format en Antropologia Social i Cultural, amb màster en Gestió Cultural. Ara mateix, està instal·lada al Pallars; viure a prop de la natura l'ajuda a pensar en gran. L'art ha estat sempre un aliat, des de petita dibuixava a les estovalles de paper dels restaurants i mirava els dibuixos de l'àvia. Anar a l'Escola Massana li va fer veure per primera vegada que li agradava estudiar. Comparteix art i natura al projecte d'il·lustració Gala Basoa (*basoa* és bosc en Euskera).

Jordi Delgado Granados (Piera, 1991)

Es mou de les vinyes al Pallars, on viu des de fa anys. És un enamorat dels Pirineus i treballa en projectes de conservació d'ecosistemes, mentre intenta travessar valls i muntanyes sempre que pot: el dibuix i la fotografia l'acompanyen en aquests viatges.

Jesús Rosan (Mollet del Vallès, 1981)

Prové del món de la il·lustració i l'art experimental; des de fa més de vint anys realitza exposicions i conferències internacionals. Actualment, resideix a Sort, on porta el Jesús Rosan Studio, un espai d'aprenentatge i transformació social, centrat en la il·lustració, les tècniques i els processos creatius.

El Local Disseny Gràfic (Cardedeu, 2016)

Projecte format per Gerard Llimós Vidal i Marta Nebot Parramona, que es van conèixer estudiant Disseny Gràfic a la universitat Elisava de Barcelona.

Després d'anys treballant per a diferents empreses i estudis de disseny, el 2016 es van llençar i va néixer el-local.com a Cardedeu. El 2020, es van establir a València d'Àneu, al Pallars Sobirà, i aquí segueixen, vivint entre muntanyes i gaudint de l'art i la natura en el seu dia a dia.

Verònica Collado Molina (Jaén, 1988)

Ha estudiat Magisteri, Psicopedagogia i Pedagogia Terapèutica. Apassionada pel món educatiu, és mestra en una escola de Lleida. Li encanta la lectura i és amant de tota expressió artística. Li fascina tot el relacionat amb la naturalesa, estar-hi en contacte i gaudir de la bellesa que s'amaga en els petits detalls d'aquest món.

Pol Eroles Palacios (Santa Maria de Meià, 2003)

Germà d'Ivet Eroles, viu al seu poble natal i estudia el Cicle Formatiu de Grau Superior d'Animació i Il·lustració a l'Escola d'Art Municipal Leandre Cristòfol de Lleida.

Thalia Lavaill Duró (Barcelona, 1991)

La il·lustració sempre ha estat present en la seva vida a través de tècniques d'estampació manual, com la serigrafia i el gravat, o amb estampats per a la indústria tèxtil.

Rosa Vilalta i Guillamon (Les Ventoses, 1956)

Neix a Barcelona el dia de Sant Ponç i viu fins als 18 anys envoltada del sol i la boira a les Ventoses (la Noguera). Baixa vora mar per estudiar Disseny Tèxtil a l'Escola Massana de Barcelona i des de l'any 1985 viu a les muntanyes pirinenques, a Gavàs (Pallars Sobirà). Exposava obra a Barcelona, a les comarques de la plana lleidatana, al Pallars Sobirà... És una entusiasta de la lectura i l'escriptura.

Cugula és un recull de textos de l'autora, alguns són inèdits i d'altres han estat publicats prèviament al seu bloc literari *Muntanyes de paraules* o a les xarxes socials. N'hi ha que es poden sentir en els seus espectacles i d'altres són col·laboracions, com els versos d'*Aüc*, escrits per al projecte Fera Gravel, o les paraules d'*Estalzi*, una adaptació d'un text per al Consell Comarcal del Solsonès, en el marc d'una campanya amb motiu del 25N (Dia Internacional per a l'Erradicació de la Violència contra les Dones).

Alguns dels relats s'han publicat al mitjà de comunicació *La Directa*: *La memòria dels estels*, *Temps de xicoies*, *L'escala cromàtica de la ràbia*, *La llibertat i altres exilis* i *Natura Morta*, amb referències al conte *Cugula*.

A més, s'han adaptat textos que l'autora ha publicat al mitjà digital *Catorze.cat*. En són exemples la introducció del llibre, *Dones espiga*, i els textos *A sol i serena* i *La nit obre la boca*.

Pel que fa a un parell de poemes de mort o de tardor, aquests van ser escrits durant una residència artística en el context del Festival Saó, organitzat pel Centre d'Art i Natura de Farrera: *Tots els colors del foc* i *La voluntat*.

Estirant el llegat del llibre *Dones al marge*, s'han ampliat un parell de poemes que figuren entre les seves pàgines: *Arbres i cels* i *Embriagada de vida*. I la poètica de Maria-Mercè Marçal s'ha esmunyit entre aquestes pàgines.

També hi ha alguns textos que connecten amb la novel·la que la Ivet està escrivint, però d'això ja us n'adonareu quan d'aquí a un temps la tingueu entre les mans.

Cugula es va imprimir a Ponent
a mitjans de desembre del 2024.

Un mar de boira cobria la Plana i el sol
del solstici t'escalfava les galtes des de
dalt del Montsec.

bDAP202506446

Amb aquest segell, l'Institut de l'Ecoedició certifica que aquest títol ha estat imprès seguint criteris d'ecoedició.

Pots trobar més informació a institutecodicio.cat

Títol: Cugula

Editorial: Editorial Fonoll

Autoria: Ivet Eroles Palacios

Impremta: Anfigraf

ISBN: 978-84-10220-33-1

MOTXILLA ECOLÒGICA

Aquest quadre resumeix l'impacte ambiental d'aquest exemplar, des de la seva creació fins que t'ha arribat a les mans i fins que acabi la seva vida útil.

 PETJADA DE CARBONI (g CO ₂ eq.)	 RESIDUS GENERATS (g)	 CONSUM D'AIGUA (L)	 CONSUM D'ENERGIA (MJ)	 CONSUM DE MATÈRIES PRIMERES (g)
1.187	69	26	28	561
150	10	4	4	73

Aquests són els ESTALVIS que hem aconseguit generar en aquest exemplar mitjançant criteris d'ecoedició*

* Respecte una publicació comuna

La petjada de carboni d'aquest exemplar és equivalent a un viatge de 16.06 km en autobús per persona

